

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1986/16
KARAR NO : 1986/17

ÖZET : Kamu görevlisinin, görevi sırasında bizzat kullandığı resmi araçla trafik kazası yapması sonucu ölümü yüzünden uğranılan zararın tazmini istemi ile açılan davada idari yargı yerinin görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacılar : Ayfer Üzüm ve arkadaşları
Vekilleri : Av.Meftun Baykal, Tuna Cad.Tuna Han.2/3 ANKARA
Davalılar : 1) Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü
Vekili : Av.Şafak Çalpin, aynı yerde.
2) Osman Siverekli, Zafer Otobüs İşletmesi-MALATYA

K O N U : 30-4-1980 günü Pınarbaşı İlçesi yakınlarında meydana gelen trafik kazasında; davacıların murisi Yılmaz Üzüm'ün vefat ettiğinden bahisle, olayda kusuru bulunan davalılardan toplam 101.000 lira destekten yoksun kalma tazminatının, müştereken ve müteselsilen tazmini istemidir.

O L A Y : 1-) Davacıların murisi Yılmaz Üzüm; davalı idarede personel şefi olup, geçici olarak Hekimhan'da görevlendirilmiş ve iş yerine gitmek üzere müessese müdürüne tahsis edilen 06 RE 569 plâka sayılı resmi oto ile, bu vasıtayı kullanmak sureti ile müdür vekili ile yola çıkmıştır.

2-) 30-4-1980 günü Pınarbaşı İlçesi yakınlarında mezkûr oto, bir yolcu otobüsü ile çarpışmış, olayda aracı kullanan davacıların yakını Yılmaz Üzüm vefat etmiş, müdür vekili de yaralanmıştır.

3-) Olayda davacıların murisininin 4/8, otobüs şoförünün ise, 4/8 oranında kusurlu oldukları bilirkişi raporu ile belirlenmiştir.

4-) Bu olay nedeni ile davacılar destekten yoksun kaldıkları iddiası ile davalılar aleyhine 1-4-1982 günlü dilekçe ile adli yargı yerinde 101.000 liralık mad tazminat davası açmışlardır.

A) Ankara 4.Asliye Hukuk Mahkemesi : 24-11-1983 gününde, 1982/202, 1983/ sayı ile; davanın, trafik kazası nedeni ile açılan destekten yoksun kalma tazminatına ilişkin olduğu, Yargıtay 4.Hukuk Dairesi'nin 19-11-1982 günlü, 1982/9224-10672 sayılı, nı olay ile ilgili manevi tazminat davasındaki görev yönünden bozma kararında belirttiği gibi, idarenin iyi bir idareci olarak şoför statüsünde bulunmayan bir kişiye araç teslim ederken; ayrıca aracı kullanacak bir şoför tahsis etmesi gerektiği, buna uyulmaması suretiyle zararın oluşumuna idarenin hizmet kusurunun yol açtığı, hizmet kusurunun artırılmasının idari yargı yerinin görevine girdiği ileri sürülerek, davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

Bu kez davacılar; 7-4-1984 günlü dilekçe ile sadece Türkiye Demir-Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü aleyhine toplam 985.000 lira destekten yoksun kalma tazminatı istemiyle tam yargı davası açmışlardır.

B) Ankara 3 No'lu İdare Mahkemesi : 31-3-1986 gününde, 1984/800 esas sayı ile; 6085 Sayılı Kanun'un 1. ve 50. maddelerine göre, kamu kurumlarına ait araçların, kamu hizmetlerini yerine getirirken ve görevle ilgili seyirleri halinde karayolları üzerindeki hal ve hareketlerinden dolayı Trafik Kanunu hükümlerine tabi olduğu ve trafik olaylarından doğan zararların özelliği nedeni ile özel hukuk alanına giren bir durum yarattığı, bu bakımdan zarar veren fiilin idari eylem niteliği taşımadığı ve davada adli yargı yerinin görevli olduğu kanısına varıldığı belirtilerek, görevli yargı yerinin tayini için 2247 Sayılı Kanun'un 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

Dosya, Ankara 3 No'lu İdare Mahkemesi Başkanlığı'nın 26-5-1986 günlü, 1984/800 sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Çetin Aşçıoğlu, Genen Eriş, Ero Çirakman, İlhan Köseoğlu ve Abdullah Demir'in katılmaları ile yaptığı, 7-7-1986 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler ve Danıştay Başsavcılığı'nın 13-6-1986 günlü, 1986/16 sayılı ve Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 25-6-1986 günlü, TM-532 sayılı ve davada adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu'nun idari, Danıştay Başsavcısı yerine katılan Savcı Tahsin Yağmurlu'nun ise, Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

Dava; Türkiye Demir Çelik İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nde personel şefi olarak çalışan ve geçici görevle Hekimhan'a gönderilen davacılar yakınlarının; göreve gittiği ve kendisinin kullandığı resmi aracın bir trafik kazası sonucu otobüsle çarpışması üzerine vefatı sonucu uğranılan zararın tazmini istemine ilişkindir.

İncelenen dosya içeriğinden, trafik kazasının 30-1-1980 günü Pınarbaşı İlçesi yakınlarında meydana geldiği, kazaya davacılar yakınlarının içinde bulunup kullandığı 06 RE 569 plâka sayılı araç ile Zafer Otobüs İşletmesine ait bir otobüsün karıştığı davacılar yakınlarının 4/8, otobüs şoförünün 4/8 oranında kusurlu bulunduğu, olayın ölü yaralanma ve maddi hasarla sonuçlanan bir trafik kazasından ibaret bulunduğu anlaşılmaktadır.

Karayolları üzerinde meydana gelen trafik kazalarının dolaylı uğranılan zararların tazmini istemi ile açılacak davalarda, görevli yargı yerinin belirlenebilmesi için öncelikle, bu konuyu özel olarak düzenleyen mevzuattaki hükümlerin gözden geçirilmesi, daha sonra hasıl olacak sonuca göre durumun değerlendirilmesi, bu değerlendirmenin ışığında görevli yargı yerinin tayini gerekmektedir.

Gerek olay zamanında mer'i 6085 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 50.maddesi gerekse halen yürürlükte bulunan 2918 Sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 35.maddesi,trafik kazalarından doğan hukuki sorumluluğu düzenlemiştir.

Anılan maddelerde bu sorumluluk; araç sahibi veya işleten ile üçüncü kişiye yönünden ele alınmış olup,bu ahvalde sorumluluğun anılan maddelere göre saptanacağı ön görülmüş,aracı kullanan kişi ile araç sahibi veya işleten arasındaki ilişkinin ise,gerek 6085 Sayılı Kanun'un 50.gerekse 2918 Sayılı Kanun'un 35.maddelerinde,genel hükümlere tabi olduğu belirtilmiştir.Anılan maddelerden anlaşılacağı üzere; bu durumlarda Trafik Kanunu hükümlerinin uygulanamayacağı ve sorumluluğun genel hükümlere göre saptanacağı ortaya çıkmaktadır.

Olayda; bir kamu kurumunda görev yapan kamu görevlisinin,kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında, geçici olarak görevlendirildiği yere giderken,bizzat kullandığı kamu kurumuna ait araçla yaptığı trafik kazası sonucu vefatı nedeni ile uğranılan zararın; araç sahibi ve işleteni olan kamu kurumundan tazmini bahis konusu olup,araç sahibi işletenle,vefat eden araç sürücüsü arasındaki ilişkinin,kamu hukuku hükümlerine tabi olması nedeni ile davanın;kamu idaresinin sorumluluğu esaslarına göre çözümlenmesi gerekmektedir.

Durum böyle olunca; bir kamu görevlisinin,idareye ait aracı,kamu hizmetinin yürütülmesi sırasında kullanırken,ölümü yüzünden uğranılan zarardan,idarenin hizmet kusuru veya objektif sorumluluk esaslarına göre sorumlu olup olmayacağının takdiri ve artırılması idari yargı yerine ait olmakla,davanın idari yargı yerinde görülmesi gerekir.

Açıklanan nedenlerle,davanın idari yargı yerinde görülmesine ve Ankara 3 No'lu İdare Mahkemesi'nin 2247 Sayılı Yasa'nın 19.maddesine göre yaptığı, 31-3-1986 günlü, 1986/800 esas sayılı başvurusunun reddine karar verilmelidir.

...../.....

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre İdari Yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Ankara 3 No'lu İdare Mahkemesi'nin başvurusunun reddine, 7-7-1986 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

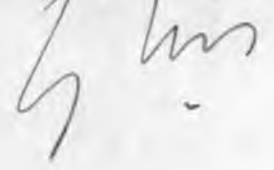
Başkan
Servet Tüzün

Üye
Çetin Aşçıoğlu

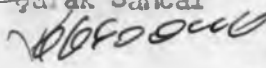

Üye
Gönen Eriş

**Bu kararın Resmî gazete'de
yayını uygundur.**
Boşan

Üye

Şarak Sancar

Üye

Erol Çarıkman

Üye

İlhan Köseoğlu

Üye
Abdullah Demir

Pa 4/8

S.Y.